

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència
de l'honorable senyor Joan Casanovas

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 18 de juny del 1936

SUMARI

A dos quarts de sis i tretze minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Es llegeix i aprovada l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei referent a la successió intestada.

Art. 14. Lectura d'un vot particular del senyor Gerhard. Defensa del vot particular pel seu autor. Se suspèn el debat per a donar lectura a uns Projectes de Llei.

Lectura d'un Projecte de Llei autoritzant transferències de crèdit en el Pressupost en curs. Passa a la Comissió.

Lectura d'un Projecte de Llei autoritzant transferències de crèdit en el Pressupost extraordinari de l'any 1929, aprovat per l'extingida Diputació de Girona. Passa a la Comissió.

Represa de la discussió del dictamen sobre successió intestada. Intervenció del senyor Abadal. El senyor Andreu, per la Comissió, contesta als anteriors oradors. Parla el senyor Ruiz i Ponsetí. Li respon el senyor Andreu. El senyor Gerhard rectifica. En votació ordinària, amb els vots a favor de la Minoria d'Unió Socialista, és rebutjat el vot particular.

Se suspèn el debat.

Lectura del dictamen de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei referent a autoritzar el Govern de la Generalitat per a publicar novament el text refós de la Llei de Contractes de Conreu, rectificant errors materials observats en el text del 21 de setembre del 1934.

Votació definitiva de la llei modificant diversos articles de la Llei del 10 de març del 1934, creant el Tribunal de Cassació de Catalunya. En votació ordinària, i amb el quòrum reglamentari, és aprovada per unanimitat.

Lectura d'una Proposició de Llei anul·lant en el successiu els testaments sacramentals i suspénent la facultat dels eclesiàstics amb cura de parròquia per a autoritzar testaments.

Ordre del dia per a la sessió de divendres.

S'aixeca la sessió a les set i vuit minuts de la vetlla.

A dos quarts de sis i tretze minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al Banc Roig hi ha l'honorable senyor Conseller de Justícia i Dret.

Es llegeix i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei referent a la successió intestada

El Sr. PRESIDENT: Hi havia en suspens l'art. 6.º, que havia passat a la Comissió pendent de nova redacció.

El Sr. ANDREU: La Comissió no ha dictaminat res encara.

El Sr. PRESIDENT: Art. 14.

(Es dona lectura a l'article:)

«Art. 14. L'herència es defereix per l'ordre següent:

Primer. — Als descendents, per ordre de proximitat de grau.

Segon. — Als ascendents més pròxims, germans i nebots, fills de germà premort.

Tercer. — Al cònjuge supervivent.

Quart. — Als altres collaterals fins el quart grau, els collaterals cinquè i sisè graus, sempre que existeixi convivència amb el causant.

Cinquè. — A la Generalitat de Catalunya.»

(Es llegeix el següent vot particular a aquest article:)

«VOT PARTICULAR

L'esmentat article quedarà redactat així:

«Art. 14. L'herència es defereix per l'ordre següent:

Primer. — Als descendents per ordre de proximitat de grau.

Segon. — Al cònjuge supervivent.

Tercer. — A la Generalitat de Catalunya.

Palau del Parlament, 22 de maig del 1936.
— Carles Gerhard.»

El Sr. GERHARD: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Gerhard.

El Sr. GERHARD: Senyors Diputats: Aquest art. 14, al qual nosaltres formulem un vot particular, constitueix al nostre entendre un dels punts fonamentals del dictamen; en ell s'hi resumeix i s'hi inclou en certa manera tot el contingut de la llei; en ell s'hi fixa, en efecte, l'ordre de successió i es delimita alhora l'extensió subjectiva del dret hereditari. És en aquest sentit un dels dos punts al voltant dels quals nosaltres, com ja vàrem anunciar en el transcurs del debat de totalitat, tenim interès a formalitzar la nostra oposició, i pensem que la Minoria de Lliga Catalana voldrà fer semblant cosa tota vegada que té presentat un vot particular en sentit contrari al nostre.

Pel que fa al nostre vot particular, congruent amb el contingut de l'article, comprèn dos extrems: el primer fa referència a l'ordre de suc-

cessió, i el segon, a l'extensió subjectiva del dret hereditari. Quant al primer extrem, nosaltres entenem, senyors Diputats, que el cònjuge vidu ha d'ésser cridat a la successió immediatament després dels descendents, és a dir, abans, en tot cas, que els ascendents, que els germans i que els nebots. I ho entenem així, perquè ens sembla profundament irritant i injust, senyors Diputats, que els béns adquirits en vida per una persona, puguin passar a la seva mort, en absència de fills, a un nebot o fins i tot a un fill de cosí, com proposa Lliga Catalana, amb preferència al vidu o vídua d'aquella persona.

Sigui el que sigui, senyors Diputats, el principi damunt el qual es vulgui organitzar la successió intestada, tant si es pretén organitzar-la sobre la base de la mútua estimació, com sobre la base dels beneficis recíprocs, com sobre la base de la intimitat del vincle, ningú, senyors Diputats, absolutament ningú, no ostenta títols més legítims a la successió d'una persona que el marit respecte de la muller i la muller respecte del marit. Marit i muller significa en efecte, senyors Diputats — ho deia l'altre dia, i ho deia per cert molt bellament, el senyor Sol —, marit i muller significa haver-se unit dues vides per a formar-ne una de sola; significa haver compartit junts les alegries i les penes, la fortuna i l'adversitat, la salut i la malaltia; significa haver constituït junts una llar; significa haver procreat fills; significa haver-los pujat, haver-los educat, haver-los fet homes; significa haver-se socorregut mútuament quan arriba el temps de la vellesa. I és profundament irritant i injust, senyors Diputats, que quan ve la mort a troncar brutalment aquest vincle de mútua caritat i de mútua estimació, és profundament irritant i injust que l'espòs que té la pena de perdre en la persona de l'altra la meitat millor de si mateix, es vegi encara desposseït per la llei i en benefici, tal vegada, d'un nebot, d'allò que constituïa el patrimoni comú i que tots dos, marit i muller, havien contribuït indubtablement a crear, ell, el marit, amb la seva activitat, amb la seva indústria, amb el seu enginy, i ella, la muller, amb la seva recta administració, amb el seu esperit d'economia i amb la força estimulant del seu amor. I si la injustícia, senyors Diputats, és sempre irritant i és sempre odiosa, quan aquesta injustícia no té a favor seu, com no ho té en el cas present, ni la més lleu ombra d'un motiu o d'un interès socialque pogués en alguna manera legitimar-la, aleshores esdevé francament revoltant i monstruosa. Això és, senyors Diputats, el que nosaltres ens proposem demostrar o tractarem de demostrar en el curs d'aquesta breu intervenció.

Sostenim, en primer terme, que en el fons d'aquesta preferència dels collaterals sobre el cònjuge vidu hi batega o s'hi amaga un concepte de la família que no correspon a la seva organització actual i al sentit democràtic dels nostres temps. Es dona, en efecte, en aquesta matèria, senyors Diputats, el fenomen curiós que tot i estar d'acord la unanimitat dels tractadistes respecte dels fets que han d'influir i influeixen necessàriament en la determinació de l'ordre successori una multiplicitat molt complexa de causes

històriques i socials, es dóna el fenomen curiós, repeteixo, senyors Diputats, que la gairebé totalitat de les legislacions positives, amb l'excepció, naturalment, de les més modernes, continuen avui inspirant-se en la tradició romana, com si res no hagués variat, ni històricament, ni políticament, ni socialment, ni econòmicament, d'ençà dels temps de la Roma imperial.

(*Entra l'honorable senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.*)

Deia, doncs, senyors Diputats, que en el fons d'aquesta preferència dels collaterals sobre el cònjuge vidu hi batega o s'hi amaga un concepte de la família, reminiscència d'èpoques, de situacions pretèrites, que no corresponen ni a la seva organització actual ni al sentit democràtic dels temps moderns, i que explica, per altra banda, abastament, per ell tot sol, que la consciència jurídica popular s'escandalitzi intuïtivament davant del fet que els béns d'una persona puguin anar a parar, com us deia, en morir, a un nebot, per exemple, amb preferència al vidu o vídua d'aquella persona.

¿Què significa, en efecte, la preferència dels collaterals sobre el vidu o vídua, sinó una preferència a favor del vincle de consanguinitat, a favor del vincle biològic de la sang, sobre el vincle psicològic i ètic i, fins i tot, si voleu, espiritual del matrimoni? ¿I què significa, al seu torn, aquesta preferència a favor del vincle biològic de la sang, sinó una preferència a favor de la família concebuda en un sentit ampli com a Roma, lligada entre si per l'existència d'un tronc comú, més o menys remot, més o menys llunyà, sobre la família en la seva accepció actual i estricta, com a entitat fundada directament i exclusivament en el matrimoni i en les relacions de paternitat i filiació, sobre la família, en una paraula, com a llar, sobre la família com a comunitat de vida i deures?

I si bé és cert, senyors Diputats, que la família, en aquella accepció àmplia, constituïda per la successió de les generacions en el temps, té indubtablement un sentit de persistència i un sentit d'estabilitat que no té, en efecte, la família moderna, la família com a llar, cridada com està a desintegrar-se un cop els fills són grans, s'emancipen i es casen, per tal de constituir al seu torn llurs pròpies famílies i llurs pròpies llars, és també innegable que aquestes dues concepcions de la família corresponen clarament a èpoques i a situacions de característiques polítiques, econòmiques o socials molt distintes entre si. Així, en efecte, si la família en aquell sentit ampli, la família que en podríem dir troncal, dipositària de tradicions socials, correspon adequadament a èpoques com la romana, la feudal o la senyorial, durant les quals la propietat de la terra es troba en mans d'un nombre reduït de grans famílies patrícies que se la van trametent de generació en generació, dintre de cada família, gelosos com estan d'aquella propietat per tal com tenen en ella el fonament econòmic de llur poder polític, és també evident, en canvi, que la família, en la seva accepció estricta, integrada exclusivament per pares i fills, constitueix en els nostres dies una realitat molt més vivent, que s'adiu perfectament

al ritme i a l'organització de la nostra moderna societat industrial. Aquella és, en resum, una família senyorial agrària de tipus aristocràtic; la nostra, senyors Diputats, és una família burgeso-industrial de tipus democràtic.

I si aquell concepte de la família i la preferència del vincle de consanguinitat en la qual encarna immediatament, tenim en certa manera un sentit i una lògica en una societat pagana o en una societat no prou cristianitzada encara i imbuïda per preocupacions relatives als avantpassats, a la rancior del llinatge, als títols i cognoms i, fins i tot, a la color més o menys blavosa o més o menys rogenca de la sang, és evident, en canvi, que no té ni lògica ni sentit en una època i en una societat com les nostres.

¿Per què, doncs, senyors Diputats, hem de posar nosaltres a la base de la nostra successió intestada un concepte de la família que no correspon de cap manera a la realitat del nostre temps? ¿No constitueix això, si més no, un manifest anacronisme? Tots els meus respectes, senyors Diputats, per la tradició romana, tota la meua admiració per l'obra immensa dels genials jurisconsults d'aquella època pretèrita, però, tot el meu respecte també, i tot el meu acatament, a la realitat vivent, que és aquella que, en definitiva, a nosaltres ens correspon de plasmar, regular i endegar, d'acord, naturalment, amb les seves exigències, amb els seus interessos i amb el sentit i les idees que la informen.

I si examinem ara quin és l'objecte i quina és la finalitat d'aquesta preferència dels collaterals sobre el cònjuge, ens trobarem, senyors Diputats, que, en íntima connexió amb aquell concepte anacrònic de la família, aquesta preferència no té tampoc en els nostres dies sentit ni justificació de cap mena.

Es obvi, en efecte, senyors Diputats, en primer terme, que l'objecte immediat d'aquesta preferència no és altre que el d'evitar que els béns puguin passar, com hom diu, de la línia paterna a la línia materna, o al revés. Es vol evitar, per dir-ho en termes vulgars, que els béns puguin passar de la família del marit, a la família de la muller a través del matrimoni, i recíprocament. Concebuda sempre la família en aquell sentit ampli i aristocràtic del qual us parlava. Fa l'efecte, senyors Diputats, com si la tradició en la qual s'inspira el dictamen no conegués altra família que la família del marit, per una part, o la família de la muller, per l'altra; talment, senyors Diputats, com si marit i muller no constituïssin entre si família de cap mena, com si no constituïssin marit i muller precisament la família en el seu sentit precís i estricte, com si no constituïssin la família per excel·lència, tant des del punt de vista cristià, com des del punt de vista democràtic, com des del punt de vista socialista, que en aquest aspecte tots són fills del nostre temps.

I és tanta la preocupació que posa la llei a evitar que els béns puguin passar d'una família a l'altra, que no solament es limita a ignorar, amb manifesta incongruència i injustícia, la relació familiar existent entre marit i muller, sinó que arriba fins i tot en alguns casos a excloure de la successió el pare o la mare quan, per tractar-se

de fills morts abans d'arribar a la pubertat i, per tant, abans d'arribar a l'edat de testar, aquella successió del pare o de la mare podria ésser causa que els béns passessin, en definitiva, a través dels fills, del pare a la família de la mare, o al revés. Em refereixo, senyors Diputats, i ja us n'haureu donat compte, a la successió dels impúbels, que el dictamen manté en tota la seva pristina puresa, i la supressió de la qual nosaltres propugnem.

I si us pregunteu el per què, senyors Diputats, d'aquesta obstinació acerba de la llei a evitar que els béns passin d'una família a l'altra, us costarà de contestar-ho. ¿Quin mal pot haver-hi, en efecte, senyors Diputats, per a nosaltres, en el fet que els béns adquirits en vida per una persona puguin passar a la seva mort, en absència de fills, al vidu o a la vídua d'aquella persona? ¿És que aquest fet representa un perill tan important de trasbals per a l'economia social, que la llei es vegi en el cas d'evitar-ho, fins i tot amb aquella previsió casuística i al preu de les iniquitats que jo ara mateix assenyalava? ¿És que aquest fet no constitueix, pel contrari, la cosa més natural, més lògica, més equitativa del món? Però és que, per altra part, ¿no contemplem nosaltres a diari, senyors Diputats, i sense que el món s'ensorri, com les fortunes passen d'unes mans a altres, a mans fins i tot estranyes, senyors Diputats, pel sol fet, tal vegada, d'una jugada de Borsa mal calculada? I quan això és permès, quan això s'esdevé a diari sense que el món trontolli, ¿nosaltres hem de votar ara una llei per virtut de la qual els béns adquirits per una persona durant la seva vida no puguin passar, a la seva mort, i en absència de fills, al vidu o a la vídua d'aquella persona, amb preferència, per exemple, a un nebot? ¿Quin greu mal o quin perill ocult pot haver-hi en aquest fet tanmateix tan natural, tan lògic i tan equitatiu, perquè calgui evitar-lo a tot preu? No n'hi ha cap, senyors Diputats, no n'hi ha cap. Aquesta prevenció no té, en una època i en una societat com les nostres, ni lògica ni sentit. En una època i en una societat de tipus industrial, com la nostra, caracteritzada en aquest aspecte pel predomini extraordinari de la riquesa mobiliària, la continuïtat dels patrimonis a través de les generacions, dintre la mateixa línia de parents, no té ni pot tenir objecte ni finalitat pràctica de cap mena.

La cosa varia completament, senyors Diputats, si ens situem mentalment en una època i en una societat d'organització senyorial-agrària, com aquella a la qual jo he alludit anteriorment, i a la qual ve adequat el concepte aristocràtic de la família que batega en el fons de la tradició que ha inspirat el dictamen de la Comissió. La cosa esdevé aleshores perfectament clara i es comprèn absolutament. Té, en efecte, aleshores, un sentit perfectament lògic que en una societat amb predomini gairebé exclusiu de la riquesa immobiliària la propietat territorial, la propietat de la terra, jugui un paper importantíssim des del punt de vista del predomini polític dels grans terratinents, i es comprèn aleshores que les grans famílies patrícies que reuneixin entre llurs mans la totalitat de la propietat territorial d'un país

determinat, tinguin també un interès extraordinari a conservar-la, encara que sigui al preu d'algunes injustícies, constituint com constitueix aquella propietat el fonament indispensable de tots llurs privilegis.

I es comprèn perfectament que una societat de tipus aristocràtic com aquesta, per la mateixa raó que reproba els matrimonis entre nobles i plebeus, miri també amb rezel i amb temor la possibilitat que, a través dels matrimonis i a través d'un sistema successori poc previsor, els patrimonis puguin desmembrar-se i acabar per fugir-los de les mans aquella propietat en la qual tenen tanmateix la raó d'existència, com a classe privilegiada.

I és per això, senyors Diputats, i només per això, que la llei, curosa sempre dels interessos dels poderosos, més que més en èpoques d'esperit aristocràtic, té bona cura d'evitar que els béns puguin passar d'una família a una altra i corre solícita a obturar totes les esclletxes per on es pogués escolar, arribant, com abans deia, a excloure de la successió, no solament el cònjuge vidu, sinó fins i tot el pare o la mare en la successió dels impúbels.

I que aquesta i no cap altra és la finalitat de la tradició en què s'inspira el dictamen de la Comissió en mantenir la postergació injusta del cònjuge i les normes relatives a la successió dels impúbels, resulta clar fins l'evidència si donem un cop d'ull a la successió testamentària catalana de l'època, que s'inspira, entre les dues classes de successions, en els mateixos principis i en idèntiques consideracions d'ordre històric i social.

(Entra l'honorable senyor President de la Generalitat.)

Ara bé, tots els senyors Diputats saben que quan es tracta d'organitzar la successió testamentària, un dels primers problemes que es plantegen és el d'escollir entre un sistema de llibertat o un sistema de restriccions. Saben també tots els senyors Diputats que el sistema de llibertat de testar és d'origen nobiliari, és un sistema que, en definitiva, significa la facultat concedida al pare — per a posar-nos en el cas més corrent, al testador o al pare — d'elegir entre els seus fills un hereu únic, apartant els altres amb poc o amb no res. Per manera que la postergació que en el cas de la successió intestada es comet amb el cònjuge vidu, la trobem en el cas de la successió testamentària aplicada als fills, aplicada als cabalers.

I saben també els senyors Diputats que el sistema de legítima, vigent encara avui a Catalunya, fou implantat a la nostra terra l'any 1585, per una Constitució de Felip II, Felip II d'Espanya, senyors Diputats, el successor de Carles V. Diguem de passada, que aquesta Constitució implantava a Catalunya el sistema de legítimes romà, però no pas el sistema romà avançat, evolucionat de l'època de Justinià, sinó el sistema de legítimes romà primitiu, derivat de l'aplicació de Lex Falcidia, de l'any 39 abans de Jesucrist. I en aquesta Constitució justifica la mesura textualment en les següents paraules: «*Felip II en la Cort de Monçó. Any M.D.L.XXXV. Capítol lxxxxiiij.* —

Zelant la conservatio de les Casas principals, statuim y ordenam amb consentiment de la present Cort, que la legitima pera tots los Fills i Fillas, encara que sien major número de quatre, no sie sino la quarta part dels bens del Deffunct, de la successió del qual se tractara en respecte de las legitimas, y que açò sie servat en tot lo Principat de Cathalunya y Comtats de Rosselló i Cerdanya, encara que fins aci sols per Privilegi, o ley local se servas en Barcelona solament...

De manera que es tracta, senyors Diputats, de la conservació de les cases principals, de les cases senyorials. Gairebé amb idèntiques paraules ho trobem també en el dret aragonès dels Furs «*De testamentis nobilium*» de l'any 1307, en els quals s'atorga la llibertat de testar, com un privilegi dels nobles, per tal també que puguin conservar les seves cases en bon estat. I semblantment en el Dret Navarrès de l'època.

La finalitat d'aquestes normes, tant en el que fa referència a la successió testada com en el que fa a la successió intestada, no és altra que la de mantenir, d'acord amb les preocupacions i els interessos dominants de l'època, la continuïtat dels patrimonis, i, més concretament, la propietat de la terra en mans de les grans cases senyorials, tot i evitant de passada la desmembració i afebliment del patrimoni.

Bé, senyors Diputats: Si avui no tenim a Catalunya cases principals, si avui no tenim a Catalunya cases senyorials, la conservació de les quals pugui interessar a la democràcia catalana, ¿per què hem d'entestar-nos de posar en la base de la nostra successió intestada conceptes i preocupacions que han perdut ja la seva raó d'ésser, i, més que més, senyors Diputats, quan això constitueix manifesta injustícia com el cas present?

Però hi ha més, senyors Diputats. Si no hi ha a Catalunya cases senyorials la conservació de les quals podria en alguna forma interessar a la democràcia catalana, hi ha o hi havia a Espanya, cases senyorials. I què ha hagut de fer la República de treballadors amb aquestes cases senyorials? Doncs la República de treballadors li ha donat no pas per la conservació de les cases principals, sinó, zelant pels interessos dels treballadors, ha hagut d'aplicar a aquestes cases la reforma agrària i ha hagut d'arribar fins i tot a l'expropiació. ¿I no fóra també incongruent, senyors Diputats, que aquest Parlament, després d'haver legislat en el sentit de facilitar als conreadors l'accés a la propietat de la terra, sancioni un sistema successori que s'inspiri fonamentalment en els interessos d'aquelles cases senyorials, talment com cinc-cents anys enrera o mil o dos mil anys enrera es feia? Es pot legislar més fora de temps si així es fa?

¿No veuen per altra part els senyors Diputats que amb el formidable poder de circulació adquirit modernament per la riquesa en les seves manifestacions totes, fins i tot per la riquesa immobiliària, gràcies a l'expansió del crèdit territorial i a la implantació dels sistemes hipotecaris, aquelles traves que ara podem posar al traspàs dels patrimonis d'una família a una altra, no fa-

ran sinó l'efecte d'uns palets de riu davant la gran riuada de les realitats d'ara? És per aquestes raons que nosaltres entenem que el vidu o la vídua han d'ésser cridats a la successió immediatament després dels fills, perquè considerem que la postergació de què se'ls fa objecte és injusta i no té, a més, ni lògica ni sentit, entre altres coses perquè no respon als interessos d'una senyoria agrària avui inexistent.

(Entra l'honorable senyor Conseller de Finances.)

Pel que fa a la preferència del vidu o vídua respecte dels ascendents, són també d'aplicació les mateixes consideracions de justícia i, a més, les següents d'ordre pràctic, que avui ens limitarem simplement a esmentar. La preferència dels ascendents sobre el vidu o vídua, pot donar lloc que els béns vagin a parar a través dels ascendents fins i tot a un estrany, amb preferència al vidu o vídua, i en vida d'aquests, la qual cosa adquireix tot el caràcter d'un vertader escarni a la justícia; i, a més, no es beneficia tampoc els mateixos ascendents amb aquestes normes, perquè si només se'ls concedeix la nuda propietat i es reserva l'usdefruit al vidu o vídua, com que segons l'ordre normal de totes les previsions els ascendents han de morir abans que el vidu o vídua, la propietat no els hi reportarà sinó despeses, i fóra més lògic fer-ho al revés.

Finalment es manté una llarga divisió del domini sense benefici per ningú. Perquè es dona el cas que mentre el vidu o vídua conservi l'usdefruit, la nuda propietat anirà deambulant, anirà passant, segons l'ordre normal de previsions, a l'ascendent i després a un altre successor, possiblement a un tercer, sense benefici pràctic per a ningú.

Nosaltres entenem quant a l'extensió del dret hereditari que hem de limitar-lo al cònjuge i descendents, o sigui aquelles persones que conjuntament amb el causant constitueixen la família en el seu sentit estricte; i encara que aquesta qüestió es presta si es vol a un regateig, entenem que no és lògic que els germans esperin heretar-se els uns als altres i que no hi ha cap necessitat de sancionar aquest dret i creiem, al contrari, que no interessa al dret estimular especulacions d'aquesta naturalesa. I no cal dir que totes aquestes consideracions han d'aplicar-se amb major motiu en ordre als nebots.

Finalment, em permeto recordar als senyors Diputats que el Codi Civil espanyol clou la successió després dels parents de quart grau, i que l'esmentat Codi Civil data del 1889; no es comprèn que en l'any 1936, en plena època de justícia social i en plenes campanyes socialitzants, calgui fer la més mínima concessió en aquest sentit. I per això creiem que no tenen més remei els senyors Diputats de la Majoria que atancar-se el més possible al nostre punt de vista.

(Entra l'honorable senyor Conseller de Cultura.)

El Sr. PRESIDENT: Es suspèn aquest debat per uns moments, per a donar lectura a dos decrets de l'honorable senyor President de la Generalitat.

Lectura d'un Projecte de Llei autoritzant transferències de crèdit en el Pressupost en curs

(Un senyor Secretari dóna lectura al següent

«DECRET

Com a President de la Generalitat de Catalunya, a proposta del Conseller de Finances i d'acord amb el Consell Executiu,

Decreto :

Es autoritza el Conseller de Finances per a presentar al Parlament de Catalunya un Projecte de Llei autoritzant transferències de crèdit en el Pressupost en curs.

Barcelona, 18 de juny del 1936. — Lluís Companys. — El Conseller de Finances, Martí Esteve.»

(L'honorable senyor Conseller de Finances, des de la tribuna de Consellers, dóna lectura al següent Projecte de Llei :)

«AL PARLAMENT DE CATALUNYA

La pròrroga del Pressupost de la Generalitat, actualment vigent, en virtut de la Llei del 30 de març d'enguany, acusa en els moments actuals de la seva finalització, la insuficiència de diverses assignacions, la disponibilitat de les quals no abasta per a atendre les necessitats que correspon abonar al seu càrrec. La factibilitat, però, de cobrir l'import d'aquestes atencions de caràcter ineludible amb el remanent d'altres partides que no serà precis invertir íntegrament, aconsella sol·licitar del Parlament de Catalunya, de conformitat amb allò que preceptua l'art. 74 de l'Estatut Interior de Catalunya, l'autorització necessària per a realitzar les oportunes transferències de crèdit.

Per tant, el Conseller de Finances que sotsigna, d'acord amb el Consell Executiu, té l'honor de sotmetre a la deliberació del Parlament de Catalunya el següent

PROJECTE DE LLEI

Article únic. Són autoritzades transferències de crèdit per un import total de 54,500 ptes., entre les següents partides, de cabals extraordinaris, corresponents a despeses dels Departaments de la Generalitat.

Sobrants que es transfereixen

De la partida 111, 1,300 ptes.; de la 123, 10,000; de la 125, 10,000; de la 182, 3,000; de l'O. P. 16, 2,000; de l'O. P. 17, 3,000; de la 989, 3,000; de la 992, 9,000; de la 1136, 10,500; de la 1148, 2,700.

Total dels sobrants: 54,500 ptes.

Augments en virtut d'aquestes transferències

A la partida 112, 1,300 ptes.; a la 137, 3,000; a la 139, 7,000; a la 140, 7,000; a la 158, 6,000;

a l'O. P. 15, 2,000; a l'O. P. 21, 3,000; a la 982, 3,000; a la 994, 9,000, i a la 1153, 13,200.

Total dels augments: 54,500 ptes.

Barcelona, 18 de juny del 1936. — Lluís Companys. — El Conseller de Finances, Martí Esteve.»

(Passa a la Comissió.)

Lectura d'un Projecte de Llei autoritzant transferències de crèdit en el Pressupost extraordinari de l'any 1929, aprovat per l'extingida Diputació de Girona

(Un senyor Secretari dóna lectura al següent

«DECRET

Com a President de la Generalitat de Catalunya, a proposta del Conseller de Finances i d'acord amb el Consell Executiu,

Decreto :

Es autoritza el Conseller de Finances per a presentar al Parlament de Catalunya un Projecte de Llei autoritzant transferències de crèdit en el Pressupost extraordinari de l'any 1929, aprovat per l'extingida Diputació de Girona.

Barcelona, 18 de juny del 1936. — Lluís Companys. — El Conseller de Finances, Martí Esteve.»

(L'honorable senyor Conseller de Finances, des de la tribuna de Consellers dóna lectura al següent Projecte de Llei :)

«AL PARLAMENT DE CATALUNYA

Pel Departament de Sanitat i Assistència Social ha estat apreciada la necessitat d'adquirir una finca destinada a Colònia permanent dels infants de tots els establiments d'Assistència Social de la Generalitat, en la qual puguin ésser sotmesos a cures de repòs, d'aire i de sol els infants asilats que ho necessiten. La circumstància de què el Pressupost extraordinari aprovat per l'extingida Diputació de Girona l'any 1929, acusa uns sobrants que podrien aplicar-se a l'esmentat concepte, determina proposar l'autorització de l'oportuna transferència de crèdit que caldrà faculti el Parlament de Catalunya, de conformitat amb el que preceptua l'art. 74 de l'Estatut interior.

Per tant, el Conseller de Finances que sotsigna, d'acord amb el Consell Executiu, té l'honor de sotmetre al Parlament de Catalunya el següent

PROJECTE DE LLEI

Article únic. Són autoritzades transferències de crèdit per un import de 94,000 ptes. entre consignacions del Pressupost extraordinari aprovat per l'extingida Diputació de Girona l'any 1929, de conformitat amb el següent detall :

Sobrants que es transfereixen

Del capítol XI, art. 9.e, partida tercera, Obres en l'Hospici, 54,000 ptes. De la partida quarta, obres en la Casa dels Vells d'Agullana, 40,000 pessetes.

Augments en virtut d'aquestes transferències

Al capítol XVIII, Imprevistos, per a l'adquisició d'una finca destinada a Colònia permanent pels infants acollits als establiments d'Assistència Social de Catalunya, 94,000 ptes.

Barcelona, 18 de juny del 1936. — Lluís Companys. — El Conseller de Finances, Martí Esteve.»

(Passa a la Comissió.)

Represa de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei sobre la successió intestada

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Abadal.

El Sr. ABADAL: Senyors Diputats: Encara que suposo que la Comissió, per mitjà d'un dels individus de la majoria, contestarà a la defensa que de la seva esmena ha fet el senyor Gerhard, em permeto prendre la paraula perquè aquesta esmena està en contraposició absoluta amb el vot particular que tenim presentat a aquest mateix article, i com que ella — cas de prosperar — tancaria absolutament la porta a les pretensions que jo espero fer prosperar amb el vot particular que tinc presentat, em veig obligat a fer algunes consideracions respecte del vot particular presentat per la Minoria Socialista.

Jo he de reconèixer i aclarir que en totes les discussions de la Comissió en referència a aquest Projecte de Llei de successió intestada, comprenent tots els individus que la componen, la importància i transcendència d'aquesta llei que discutim i que anem a votar, han tingut per damunt de tot un concepte tan elevat de la missió que els corresponia, que han procurat arribar per mitjà de les discussions i dels raonaments i de totes les transigències possibles, a un Projecte de Llei d'un equilibri extraordinari, entre el que ha estat fins avui la successió intestada i el que es pretén que a aquesta hora sigui la successió intestada a Catalunya, sens perjudici de totes les modificacions que en definitiva puguin aportar-se a aquesta llei.

Jo desitjaria — jo desitjo i espero — que aquesta mateixa equanimitat que hi ha hagut dintre de la Comissió en la discussió d'aquest Projecte de Llei per a arribar al corresponent dictamen, continuï dintre d'aquesta Cambra, de manera que tots els senyors Diputats es convencin que per la transcendència d'ella no convé, ni és possible, que porti un trastorn dintre del poble de la nostra terra, sinó que representi un pas endavant, però sempre dintre de les realitats del que significa l'esperit jurídic del poble català.

Nosaltres hem intervingut en aquesta discussió amb aquest pensament i amb aquesta intenció. L'honorable senyor Conseller de Justícia i Dret,

l'altre dia, davant les manifestacions que s'havien fet en la discussió de la totalitat, per part del senyor Gerhard, de la Minoria Socialista, i del senyor Sol, de la nostra Minoria, deia que en els Diputats de la Minoria Socialista hi veia l'esdevenidor i que en nosaltres hi veia el passat. No, senyor Conseller de Justícia i Dret. Els Diputats de la Minoria Socialista s'ho pensen que representen l'esdevenidor. Nosaltres sabem que no representem el passat. Ara, el que hi ha, és que nosaltres entenem que hem de tenir com a suport i com a fonament el passat de tota la història jurídica catalana per a anar endavant, amb peus de plom, amb la seguretat que avancem sense que es produeixi un retrocés ni el trastorn que produiria un daltabaix en el sistema de la successió intestada.

Jo l'altre dia vaig escoltar amb tot respecte el senyor Gerhard, i inclús amb admiració. És natural que afiliat com està a la Minoria Socialista, i al mateix temps amb les il·lusions i amb els entusiasmes comprensibles de la joventut, en veure al món tantes desgràcies, busqués un camí, aquell que deia el senyor Conseller de Justícia i Dret, camí de l'esdevenidor, per veure si es guarien totes les malúries que hi poden haver al món. Però jo em preguntava si tal vegada això que semblaven uns projectes de l'esdevenidor, no representaven un estadi de la civilització humana ja superat en el dia d'avui, des de moltes centúries. Però, en fi, sigui això el que sigui, jo, el que vull dir és que nosaltres, dintre d'aquest dictamen, hem vingut a acceptar modificacions substancials a allò que deia el senyor Conseller de Justícia i Dret que era el passat. La primera d'elles, la de l'art. 1.er que ja hem aprovat. Aquest article que destrueix aquell principi que estava infiltrat dintre de tots els conceptes jurídics de Catalunya de la impossibilitat de la coincidència de la successió testada i de la intestada.

Jo tinc ja molts anys i puc dir que tots els eminents jurisconsults catalans del darrer terç del segle passat — no anem gaire lluny — haurien considerat una veritable heretgia jurídica que dintre de Catalunya es vingués a aquest principi de successió, a aquest principi que fa coincident la successió testada i la intestada. I nosaltres ho hem acceptat, i això que aquells jurisconsults no deixaven de tenir certa raó dintre del concepte que aleshores hi havia — del concepte que potser es podria conservar avui, i al que em referia abans —, perquè dintre del principi aquest que es concretava en aquelles tres fórmules de què: no podien coincidir la successió testada i la intestada, que el que era hereu d'una part era hereu d'un tot i el que era hereu en un moment ho era sempre, constituïa un sistema de tan fondes i extraordinàries i transcendents conseqüències, que res més que amb aquests tres principis es resumeixen totes les qüestions que podien venir de la successió intestada.

Hem acceptat aquest principi, perquè no som del passat, senyor Conseller de Justícia i Dret; hem acceptat aquest principi perquè creiem que dintre de les noves necessitats cal buscar noves fórmules. No és que ens sacrifiquem, perquè l'acceptem agraçosament i agraçosament volem anar

a totes aquelles reformes que representen perfeccionaments dintre de la nostra legislació. I com en aquest principi, no hem posat cap resistència a les limitacions que nosaltres posem — encara que no les accepti la Minoria Socialista — a l'accessió a l'herència dels pares, dels fills naturals, dels fills de fora de matrimoni. Com no deixem d'acceptar una nova concepció que hi ha dintre de l'herència del cònjuge vidu respecte del cònjuge premort.

I en aquesta situació, davant del vot particular presentat pel senyor Gerhard, jo he de dir que aquest vot representa aquell trastorn a què abans em referia, dintre de la successió intestada, que donaria lloc a un retrocés extraordinari en tot l'ordre jurídic de Catalunya, que produiria trastorns, no solament en les famílies afectades per aquest principi que es conté per aquest vot particular, sinó trastorns en la consciència popular de tots aquells que vegessin que la successió s'estancava en la forma que pretén que s'estanqui la Minoria Socialista en aquest vot particular que ha presentat.

Jo ja he dit que m'havia de limitar aquí a fer algunes consideracions amb referència a aquest vot particular perquè no obstrueixi el camí a aquell vot particular a aquest mateix article que tinc jo presentat i que defensaré després. Per consegüent, em limitaré únicament a aquelles coses més vistes d'aquest vot particular en comparació al que es refereix a la successió tal com la regula el dictamen de la Comissió. És indubtable que la posició de la Minoria Socialista amb referència a la posició d'aquesta Minoria — i jo crec que amb referència a aquesta Majoria —, és absolutament discordant i contraposada. Ells no veuen en la família una societat permanent, que viu malgrat la mort dels seus causants, que s'estén de generació en generació. Crec que vosaltres (*a la Majoria*), com nosaltres, creieu que la família és un fonament més fort de l'Estat i que, per consegüent, ha de tenir una base de perpetuïtat com la que té l'Estat, que es fonamenta sobre les famílies. Una obsessió constant d'ells — no els la critico, perquè jo respecto totes les idees i tots els principis que es vulguin defensar i que es defensen de bona fe —, és l'obsessió del patrimoni agrari, de la política agrària, i d'aquesta manera ens parlava sempre dels béns patrimonials, dels béns de la terra, de tot el que representa possessió de finques rústiques i urbanes. Bé: l'avantatge que jo entenc que té la nostra legislació respecte de l'intestat com respecte de les herències testamentàries, és la que amb els principis de llibertat en què s'inspira, sempre afavoreix a tota classe de famílies i a tota classe de béns. No es tracta precisament de la propietat rústica, de les finques agràries; es tracta de tota propietat. Perquè, ¿no veu el meu distingit company senyor Gerhard, que tot el que es refereix a successions testades o intestades, es refereix no solament a la propietat de finques, sinó que es refereix a les propietats distintes, a tot el que siguin indústries, a tot el que són tallers, a tot el que són petites botigues, a tot el que representa la immensa riquesa de Catalunya, que més que no pas en aquelles propietats, està en aquestes indústries, en aquests tallers, en aquestes botigues? ¿I com hem

d'entendre nosaltres que perjudica a l'economia social allò que dintre d'aquests tallers i d'aquestes botigues es pugui desenrotllar dintre d'una generació, que constitueix la permanència de la família, en què els mateixos artesans i els mateixos artistes aprenen de les generacions anteriors i van perfeccionant aquelles mateixes coses que fan? I tot això ¿ho voldríeu destruir, tancant la família després dels descendents perquè vagi al cònjuge, i del cònjuge ja vagi a la societat? ¿No veieu que això el que faria seria un atac extraordinari a tot el que són els elements generatius de la civilització que cada dia va avençant mitjançant aquestes lliçons que rebem dels anteriors i que aquells han rebut dels més passats? A més a més de les disquisicions que el senyor Gerhard ha fet, ja passant de la successió testada a la successió intestada, jo li he sentit una referència que potser no és ben apropiat aquí perquè es refereix a la successió testada més que a la intestada, però que no voldria deixar-la passar en aquest moment, ja que m'ha donat l'ocasió el senyor Gerhard d'entrar-hi i de fer-hi les meves observacions. Em refereixo a la Constitució que ens ha llegit del 1585.

Ah! Aquesta Constitució, jo precisament crec que és una de les coses més venerables de la nostra legislació i de les més aplicables en el dia d'avui. En primer lloc, no és que fos Felip II qui va fer aquesta Constitució. Felip II no va fer res més, en tot cas, que posar el «plau al senyor Rei», que es feia dins de les Constitucions de Catalunya. Però la Constitució era votada per les Corts de Catalunya antecessores del nostre Parlament, a les quals nosaltres hem de rendir el tribut de la nostra admiració per tota l'obra legislativa que havien fet en favor del poble. I deia: «Zelant per la conservació de les cases principals, s'estableix la legítima primitiva romana». I bé, ell mateix ens ho ha dit: Grans senyorius, grans propietats territorials, no existeixin aquí. Aquí existeixen mitjanes propietats i, sobretot, moltes petites propietats. I jo dic que aquella Constitució en el dia d'avui és una de les coses que més hauríem de zelar nosaltres per conservar, perquè en el dia d'avui l'únic que s'ha de canviar del text d'aquella Constitució és la paraula «de les cases principals». I aquella Constitució en el dia d'avui la significació que té és la de dir «zelant pels petits patrimonis, establint que la legítima és la primitiva romana». I zelant pels petits patrimonis i zelant per ells, establir que la legítima ha d'ésser la primitiva romana. I no fem res més que assegurar per un mitjà indirecte el que ja s'havia assegurat a Catalunya, que era aquest patrimoni familiar que es busca la manera de fer per molts mitjans artificials i que era fet a Catalunya i que continuarem tenint-lo fet mitjançant conservar aquestes idees i aquests principis a la nostra terra per aquest mitjà indirecte de zelar pels patrimonis petits.

¿No ha observat el senyor Gerhard el que passa o el que passaria dins de l'admissió d'aquest vot particular que la Minoria Socialista ha inspirat? Vol que l'art. 14 digui: «L'herència es difereix per l'ordre següent: Primer, als descendents per ordre de proximitat de grau; segon, al cònjuge supervivent; tercer, a la Generalitat de

Catalunya». I bé : posem el cas. S'aparten de tota successió tots els collaterals, inclús els germans. Mor el cap de família, no té descendents ; passa al cònjuge supervivent. I què passaria llavors ? O una de dues : o que aquest cònjuge supervivent es torna a casar i tindrà nova herència, nous descendents que no són aquells que han contribuït a fer aquells béns que havia deixat el primer causant, o no tindrà descendents, i llavors aquesta continuïtat de la família desapareix i passa a l'Estat el patrimoni. ¿És que creuen els senyors Diputats de la Minoria Socialista, és que creuen els Diputats tots de la Majoria, que dintre l'estat de consciència del poble català, això no portaria una sublevació interna de les consciències en contra d'aquest ordre de successió en aquesta forma ? No, senyors Diputats de la Minoria Socialista : ho deia l'altre dia l'honorable senyor Conseller de Justícia i Dret ; en el dia d'avui ens trobem encara en un estadi de civilització en la qual la propietat particular no es pot destruir. En que la família, que es fonamenta en la propietat particular i que és al mateix temps fonament de la propietat particular, no es pot destruir i s'ha de conservar dintre de la seva propietat que va de generació en generació. I per això s'han de convenir els ordres de successió fins aquell límit que sigui prudent, jo no diré si serà fins el quart grau, o el sisé grau, però fins aquell límit en el qual, el calor de la família, d'aquesta llar de la qual tan eloqüentment ens parlava el senyor Gerhard, es va conservant encara, d'uns als altres, perquè continuï fonamentant i fomentant la riquesa de Catalunya.

És per això que jo dic que el meu criteri — el d'aquesta Minoria en pes, crec —, està completament en contradicció, en contraposició amb l'esmena de la Minoria Socialista, i que per consegüent jo espero que també la Majoria tindrà aquest mateix criteri — sens perjudici dels perfeccionaments que en aquesta llei es puguin introduir i aquells altres que hagin de venir en l'esdevenidor —, de què no és admissible el vot particular del senyor Gerhard. (*Molt bé ! en els bancs de la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. ANDREU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Andreu.

El Sr. ANDREU : Senyors Diputats : La Majoria de la Comissió estima, igualment, inacceptable el vot particular formulat per la Minoria Socialista. Jo en combatre'l no voldria entrar en discussió en moltes de les manifestacions fetes pel company senyor Gerhard. El senyor Gerhard, a través la discussió d'aquest vot particular, que estableix l'ordre en què es difereix l'herència intestada, ha fet una sèrie de disquisicions sobre la legítima, sobre la successió dels impúbels, que jo crec que res tenen que veure amb el vot particular que en aquest moment discutim. Jo, en moltes de les coses que ha dit, per exemple respecte de la legítima, podria dir-hi el meu criteri personal, potser oposat a les manifestacions del senyor Abadal, potser més acostat amb les manifestacions fetes per la Minoria Socialista ; però com que en aquest moment el que interessa al Parlament, no és el criteri personal dels Diputats,

sinó el de la Comissió respecte el vot particular, jo em limitaré a contradir les manifestacions fetes en defensa d'aquest vot particular.

Gran part del discurs del senyor Gerhard ha anat encaminat a estimar un atropell, a estimar una injustícia, la preterició del cònjuge vidu, després dels collaterals. Però el senyor Gerhard ha callat — tot i que jo ja sé que el en té coneixement —, que amb aquesta llei que nosaltres hem presentat al Parlament, quant al cònjuge vidu, quant al cònjuge supervivent, hem fet una gran modificació respecte el Dret tradicional català, respecte el Dret Romà, que ha estat res menys que estimar que el cònjuge supervivent té el dret de l'usdefruit de la totalitat de l'herència, quan els cridat a ésser hereus d'aquella són els collaterals, i a la meitat de l'herència quan són cridats a gaudir-ne d'ella els ascendents o descendents. Ah !, no abandonem pas la vídua ; no produïm la tragèdia plantejada aquí per l'amic Gerhard, que en el moment que el cònjuge supervivent passa pel dolor i la pena d'haver perdut el company seu, el que l'ha ajudat amb el seu esforç a crear el petit patrimoni familiar, el deixem completament abandonat. No ; en el dictamen de la Comissió, a través d'aquesta llei, fem una cosa que nosaltres estimem justa i adequada als nostres temps, una cosa que no era la veu de la tradició que el senyor Gerhard deia : li donem l'usdefruit de tota l'herència quan són cridats els germans, i li donem l'usdefruit de la meitat quan són cridats els ascendents o descendents.

Però a través d'aquest vot particular, d'acceptar-se, jo també hi trobo una injustícia notòria : l'exclusió de l'ascendent ; és a dir, que en el cas que mori un home solter deixant uns pares pobres i necessitats, els seus béns han d'anar a la Generalitat de Catalunya, i aquells pares vells no tenen dret a recollir el fruit d'aquell fill que, per qui més els vol, sinó és pels seus pares ? Jo dic, senyors Diputats, que en la pràctica no ocorre això ; en la pràctica no hi ha ningú que tenint uns pares necessitats se li ocorri deixar els seus béns a la Generalitat o a l'Estat, abandonant els seus pares ! Què més just que els que han fet el sacrifici pel fill, siguin els que recullin els seus béns ? I en el vot particular del senyor Gerhard, els ascendents estan exclosos de l'herència ! Només diu : l'herència es defereix als descendents, al cònjuge o a la Generalitat de Catalunya, i els ascendents queden exclosos en absolut.

Jo estimo, per tant, que quan nosaltres cridem els ascendents a l'herència ens atenem a una necessitat, i que respon a les costums dels nostres temps. Potser el que ens diferencia més, és quan es parla d'herència de collaterals.

Ha fet una confessió, aquí, el company senyor Gerhard, que en realitat desfà molt dels seus arguments. Ell — jo crec que equivocadament —, s'entestava a fer veure a la Cambra que el règim de successió intestada, que nosaltres fem, respon a una organització aristocràtica de la societat. Jo no li veig en absolut. A la pràctica, tant els que vivim al camp, com els que vivim a la ciutat, és un cas que veiem freqüentíssimament el que quan un home de certa edat no té fills, o perquè l'ajudi en la seva terra i en el dia de demà sigui

el seu successor en aquell arrendament, o parcel·la, o tros de terra que cultiva; o perquè l'ajudi a la seva petita indústria, o en el seu petit negoci, crida sempre un nebot, crida sempre el parent que li mereix més simpaties perquè sigui el seu successor. Jo exerceixo la professió d'advocat en un medi industrial i en una gran comarca rural, i us puc dir — i això abunda en l'argument que jo feia l'altre dia —, que en anar els legisladors a fer una llei de successió intestada, per a mi la finalitat primordial que ha de tenir, és substituir el pensament del testador en el cas que no hagués fet testament. Per a fer això, què ha de mirar el legislador? L'exemple constant, la costum de la gent que fa testament! Què fa la gent que fa testament? I llavors, veient la costum del moment present en què vivim, és quan el legislador ha de substituir el pensament íntim que tenia el causant, i que probablement hauria traduït en testament si la mort no hagués trencat la seva vida sense fer aquesta disposició d'última voluntat. Jo us dic que en aquests testaments sempre hi veieu aquesta previsió de família, i no pas entre la gent aristocràtica i senyorial, que en la meua terra no existeix, sinó en modestos treballadors, en modestos parcers i arrendataris, en modestos industrials que si han de disposar dels béns, si no tenen descendents...

El Sr. GERHARD: Em permet una interrupció? Creu el senyor Andreu que el testador, si preveïés la seva mort, deixaria els seus béns més aviat a un nebot que no pas a la seva vídua?

El Sr. ANDREU: Accepto la interrupció, perquè ocorre exactament així. En el 99 per 100 dels testaments que es fan avui en dia, es deixa a la vídua l'usdefruit, però no se la fa hereva. Aquí hi ha molts companys que fa anys que exerceixen la professió d'advocat i jo els emplaço a què diguin dels testaments que han passat per les seves mans, quants han deixat l'herència totalment a la vídua...

El Sr. GERHARD: Si no hi ha fills!

El Sr. ANDREU: Al revés, amic senyor Gerhard, i jo agraeixo la interrupció, perquè encara aclarirem més les coses. Quan en algun cas es fa hereva la vídua, és quan hi ha fills, perquè aleshores el marit té la seguretat que l'afecte per als seus fills, aquest sentiment a favor dels seus fills, farà que disposi d'una manera entenimentada de l'herència que va destinada a aquells. Quan el testador no fa hereva a la vídua, és quan no té fills, perquè sempre el testador té aquest sentit de família, que encara avui existeix i cal reconèixer-lo en la gent modesta de la nostra terra. (*Romors d'aprovació.*)

El Sr. SOL: Exacte, en els pagesos!

El Sr. ANDREU: Per això, jo crec equivoccat el criteri que té la Minoria Socialista respecte a aquest punt. Se'ns podrà dir que és un criteri avançat cridar a l'herència parents de grau llunyà i que respon i és un pas cap al collectivisme el fer que l'herència acabi en un grau ben aprop, perquè d'aquesta manera passen els béns a la Generalitat o a l'Estat, i que aquesta és una manera de nacionalitzar els béns. Però jo us dic que aquesta funció, en el meu modest entendre, no s'ha de fer

a través de l'ordre amb què són cridats els parents a la successió; per a això a tots els Estats moderns — aquí a la nostra terra igualment — hi ha l'impost de Drets Reals, impost de Drets Reals crescut a mesura que els parents s'allunyen, de tal manera crescut que quan a herències d'una certa importància, el tant per cent per a parents una mica llunyans, arriba al 44, al 45 i fins al 50 per 100 que s'emporta l'Estat amb aquest impost.

Però jo, ara, vull anar inclús a una dificultat d'ordre pràctic. Acceptem que en teoria el que la V. S. sostenia fos un encert. Jo us dic que en una societat organitzada com la nostra, en la forma en què es desenvolupen les funcions de Govern en el nostre país, jo no crec pas que a la Generalitat de Catalunya ni a l'Estat els interressi ni els convingui entrar a heretar indústries, comerços i petites finques i petites cases, i és molt més preferible que el mitjà de fer cabals la Generalitat, el mitjà d'acabar amb les herències, el mitjà d'obtenir part o els beneficis d'aquestes herències, és l'impost de Drets Reals, doncs l'hereu ha de liquidar amb diners comptant a l'Estat o a la Generalitat, i l'hi ha de donar una participació avantatjosa en la seva herència.

Es per això que nosaltres, la Comissió, després de llargues discussions, com sap el company de la Minoria Socialista, la majoria de la Comissió està en un punt equidistant. Malgrat el que deia el senyor Abadal, potser no amb els mateixos termes, jo també crec que nosaltres representem el moment d'avui. La Minoria Socialista presenta un vot, segons el qual creu que l'herència ha d'acabar després dels descendents i el cònjuge; la Minoria de Lliga Catalana presenta un vot particular — del qual després parlarem — en el qual es diu que l'herència s'ha d'allargar, que han d'ésser cridats a l'herència collaterals d'un grau més llunyà del que nosaltres creiem. Nosaltres acabem l'herència en el quart grau. Ara bé, és cert que admetem l'herència en el cinquè i en el sisè grau, però amb això portem al nostre Dret una nova figura jurídica, potser sense precedents, i és la de convivència de l'hereu amb el causant. Nosaltres estimem que el parent de cinquè i de sisè grau, per la seva llunyania respecte del causant, avui dia no hi ha raó perquè sigui cridat a l'herència; però diem que si aquest parent viu amb el causant, si ha sofert amb ell les seves angoixes i les seves amargors i ha viscut amb ell les seves alegries i intimitats, aleshores té dret a l'herència, i també és cridat aquest parent de cinquè o sisè grau.

Per aquestes raons, per altres que es podrien exposar, la majoria de la Comissió manté el dictamen primitiu i per tant ha de demanar a la Cambra que rebutgi el vot particular formulat per la Minoria Socialista. (*Molt bé!, en la Majoria.*)

El Sr. RUIZ I PONSETÍ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponsetí.

El Sr. RUIZ I PONSETÍ: Només dos mots, per a fixar la posició de la nostra Minoria respecte el vot particular del nostre company Gerhard.

Els arguments dits aquí pel senyor Abadal respecte a la intervenció del nostre company Gerhard, sembla que es vulguin referir que nosaltres en aquest moment defensem una posició que representi la nostra ideologia, i no hi ha res d'això. Quan el nostre company Gerhard va fer la seva intervenció en la totalitat del dictamen, ja va dir que si nosaltres haguéssim de defensar el nostre punt de vista, no era precis presentar aquest Projecte de Llei, i per consegüent ens limitariem, purament i simple, a demanar que fos retirat aquest Projecte de Llei i que ens entretinguéssim en altres coses més útils a la societat. Quan intervenim en la discussió de l'articulat és ja partint del punt de vista que no representa la nostra intervenció la posició, diguem-ne pura, de la nostra ideologia, sinó mirant de millorar en el possible el dictamen dintre allò que sigui factible en el moment actual.

És clar, exposades així les coses, potser hauríem de donar la raó al senyor Abadal, que volia suposar que ells representaven l'avenir de la societat i que nosaltres som l'extrema caverna. Potser sí que representem la caverna; potser sí que representem la societat ancestral; ens és igual, no tenim cap mania en això. El que volem dir és que defensem en tot moment els interessos dels homes que treballen i anem en contra dels homes que viuen sense treballar. És aquesta la nostra posició; si això és una antigalla, estem molt bé en la nostra antigalla, perquè som partidaris que tots els homes treballin.

I no hauríem intervingut si no fos per a fer notar, especialment al senyor Andreu, una posició essencialment política del moment actual que ens separa al voltant d'aquest vot particular. Realment, els advocats, quan discuteix amb el vostre tecnicisme unes qüestions determinades, sembla que tots tingueu raó. Quan nosaltres sentim el nostre company Gerhard, ja per definició, abans que parli, sabem que té raó; quan sentíem darrerament el senyor Andreu, ens ha fet certa impressió quan ens parlava del dret que avui, en el moment actual de la societat, s'ha de reconèixer als ascendents, que potser no hi hauria cap inconvenient per part nostra en transigir que també figuressin els ascendents en el nostre vot particular. En el que no ens ha convençut el senyor Andreu és en el que pugui representar cap mena de progrés en el moment actual l'estendre la successió intestada fins als graus cinquè i sisè. De cap de les maneres no es pot admetre que un progrés que ja havia estat introduït al Codi civil espanyol de no sé quans anys, ni m'interessa — omés sé que és molt anterior al moment actual —, hagi d'ésser reconegut pel Parlament de Catalunya en l'any actual. Això nosaltres no ho podem proposar. Sabem que els costums catalans, que la llei que s'aplicava a Catalunya anteriorment, eren molt més endarrerida que el Codi civil espanyol; però nosaltres ho hem de superar, i ho hem de superar, no pas arribant d'un salt fins al Codi civil espanyol, sinó millorant aquella posició des del punt de vista nostre i des del punt de vista de l'interès general que, digui el que vulgui el senyor Andreu, està molt per sobre, és molt més respectable que tots els interessos particulars. Per

això, aquesta reversió de les fortunes, grosses o petites, a la Generalitat, no és pas cap pèrdua per a la collectivitat, sinó que és un avenç social innegable. És per això que nosaltres en defensar aquesta posició de progrés respecte el Codi civil espanyol dèiem que no fèiem res més que complir els nostres compromisos amb els nostres electors, els compromisos que hem contret tots junts amb els nostres electors: que la nostra legislació asseynali un progrés innegable respecte de la legislació espanyola del moment actual.

Però ja que no tinc la sort de convèncer-vos que no és precis arribar a aquest grau de progrés, nosaltres tenim el dret, nosaltres tenim el deure de demanar-vos, davant dels nostres electors, dels vostres i dels nostres, que la nostra legislació no representi un retrocés des del punt de vista collectiu respecte a la legislació vigent actualment en la República espanyola, i la legislació vigent actualment en la República espanyola és que la successió intestada s'atura purament i simple en el quart grau. Aquesta extensió que fem, d'una manera subreptícia — i dic subreptícia perquè vosaltres que sou advocats ho sabeu millor que jo que aquests casos de convivència es presten a moltes improvisacions —, d'una manera subreptícia nosaltres volem introduir una extensió de la successió intestada fins als graus cinquè i sisè, i jo us dic que això representa un retrocés des del punt de vista social.

És amb això amb el que nosaltres no podem transigir de cap de les maneres, i és per això que us demano que, després d'haver escoltat el senyor Abadal en defensa del seu vot particular — i jo us he de dir per endavant que no ens convencerà, perquè representa encara un retrocés més gran que el que representa el dictamen de la Comissió —, passi novament aquest article a la Comissió, per veure si és possible deixar-lo, almenys, com la legislació espanyola del moment actual.

El Sr. ANDREU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ANDREU: Pocs arguments afegiré als que ja he manifestat, però la Comissió entén que ha de mantenir el dictamen tal com ve. Això podem discutir-ho quan discutim l'article, puix que ara discutim el vot particular, però nosaltres som contraris al vostre vot particular. Però, per a contestar al que manifestava l'amic Ruiz i Ponsatí, jo sostinc que el fet que haguem posat amb dret a herència els parents de cinquè o sisè grau, en cas de convivència, no és cap subterfugi. Està fet amb tota lleialtat i noblesa, i sabem per què ho fem. Estimem que si aquest parent viu amb el causant, és natural i lògic que tingui dret a l'herència.

Això no té precedent. És clar, el Codi civil no ho diu, però tampoc no crece que el nostre Parlament català, en matèria de jurisprudència, hagi de copiar el Codi civil.

El Sr. FRONJOSA: I si val la pena, per què no?

El Sr. ANDREU: Exacte, però és que l'argument...

El Sr. FRONJOSA: Em permet el senyor

Andreu? Tampoc nosaltres tenim per què mirar el Dret Català de l'any de la Nana! El Parlament Català no té per què mirar-lo, que jo ni hi era quan el varen fer!

El Sr. ANDREU: Exacte; jo celebri que el senyor Fronjosa parli, però preferiria que no m'interrompés i que demanés la paraula, perquè crec que això és preferible quan es tracta de matèries com aquesta.

El Sr. FRONJOSA: Perdoni, però no em creia que fos tan sensible.

El Sr. ANDREU: Jo respecto tots els senyors Diputats; jo he escoltat els senyors Ruiz i Ponsetí i Gerhard sense interrompre'ls.

El Sr. FRONJOSA: És que interrompre no vol dir que no el respecti!

El Sr. ANDREU: Ja ho sé.

El Sr. FRONJOSA: Doncs ja estem al cap del carrer!

El Sr. ANDREU: El que sostinc és que aquesta nova figura jurídica que en matèria de successió nosaltres hem establert, és justa i és encertada. Si he parlat del Codi civil és perquè l'amic Ruiz i Ponsetí es dirigia a la Majoria i deia: «El menys que us demano és que ho fem igual que el Codi civil», perquè ell diu que ho fem més retrògrad, i nosaltres no creiem que sigui més retrògrad, sinó al revés. Jo crec que és molt més avançada la nostra tesi que el Codi civil, i que aquesta esmena, aquest afegit, no és gens retrògrad, sinó que respon a una necessitat dels moments actuals i és una figura jurídica molt interessant i crec que serà molt ben acceptada per tota la gent que es trobi en casos d'aquesta mena.

El Sr. GERHARD: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Gerhard.

El Sr. GERHARD: Unes poques paraules, senyors Diputats, per a rectificar, perquè, després de les manifestacions fetes pel company Ruiz i Ponsetí, poca cosa podria afegir jo.

Jo sento, naturalment, que les meves raons no hagin tingut la sort de convèncer en el més mínim la Comissió. Jo he escoltat amb un veritable interès, i amb veritable admiració, les manifestacions del senyor Abadal en la seva dissertació, així com al senyor Andreu, però no he sabut veure que les raons donades per un i altre m'expliquessin, en una forma que jo ho comprenguéssim ben clarament, el per què d'aquesta preferència que s'atorga als col·laterals o als nebots. I no res més.

El Sr. PRESIDENT: Així, les VV. SS. mantenen el vot particular? (*Assentiment de la Minoria Socialista.*)

El Sr. PRESIDENT: Es posa a votació el vot particular.

(*En votació ordinària, és rebutjat; han votat a favor els senyors Diputats de la Minoria Socialista.*)

El Sr. PRESIDENT: Hi ha un altre vot particular, del senyor Abadal.

El Sr. ABADAL: Ara hauria de defensar-lo d'una manera precipitada.

El Sr. PRESIDENT: Atenent les raons del senyor Abadal, se suspèn aquest debat.

Lectura del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei referent a autoritzar el Govern de la Generalitat per a publicar novament el text refós de la Llei de Contractes de Conreu, rectificant errors materials observats en el text del 21 de setembre del 1934

(*Es dona lectura al següent*)

«DICTAMEN

Reunida la Comissió Especial de Contractes de Conreu per tal de dictaminar sobre el Projecte de Llei de data 15 de juny d'enguany, referent a autoritzar el Govern de la Generalitat per a publicar novament el text refós de la Llei de Contractes de Conreu rectificant certs errors materials, sota la presidència del senyor Pere Cerezo i Hernàez i actuant de Secretari el senyor Enric Canturri i Ramonet, amb assistència dels Vocals senyors Ruiz i Ponsetí, Gerhard, Rovira i Roure, Folc i Folc, Bru i Jardí i Sellés i Figueres, acorda, per unanimitat, convertir en dictamen l'esmentat Projecte com segueix:

PROJECTE DE LLEI

Article únic. S'autoritza el Govern de la Generalitat per a publicar novament el text refós de la Llei de Contractes de Conreu, rectificant els errors materials observats en el text del 21 de setembre del 1934, inserit al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya* del dia 30 següent.

Palau del Parlament, 18 de juny del 1936. — El President, Pere Cerezo i Hernàez. — El Secretari, Enric Canturri i Ramonet.»

Votació definitiva del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei modificant diversos articles de la Llei del 10 de març del 1934 creant el Tribunal de Cassació de Catalunya

(*En votació ordinària, s'aprova definitivament el dictamen, per unanimitat i amb el quòrum reglamentari.*)

El text de la llei es publica com annex a aquest DIARI DE SESSIONS.)

Lectura d'un Projecte de Llei

(*Un senyor Secretari dona lectura a la següent*)

«AUTORITZACIO

Reunida la Comissió Permanent de Justícia i Dret, sota la presidència del senyor Josep Andreu i Abelló, actuant de Secretari el senyor Carles Gerhard i Ottenwaelder, i amb assistència dels Vocals senyors Mies, Magre, Rovira i Virgili, Abadal, Sol i Mestre i Ribes i Soberano, ha examinat, per als efectes de l'art. 71 del Reglament de la Cambra, la Proposició de Llei signada, amb

data 11 de juny del 1936, pels senyors Diputats Simó i Bofarull, Folc, Ivars, Fronjosà i Sellés, i ha pres per unanimitat l'acord d'autoritzar-ne la lectura.

Palau del Parlament, 18 de juny del 1936. — El President, J. Andreu i Abelló. — El Secretari, Carles Gerhard.)

(A continuació es dona lectura a la següent Proposició de Llei:)

«AL PARLAMENT

Han variat tan profundament les causes i circumstàncies que en els temps de l'avior aconsellaven que les lleis i el Poder públic emparessin com a formes de testar la sacramental i l'atorgada davant els eclesiàstics que avui no solament han de considerar-se innecessàries, sinó inacceptables ambdues formes de manifestació de darrera voluntat. Adhuc és evident que les mutacions socials invocades reclamen en l'interès públic i en el privat que ambdues institucions civils siguin amortitzades, amb la qual cosa, lluny de menysprear el que la nostra tradició jurídica tingui de respectable, s'allibera el país de mantes ocasions de pertorbació, com aital inadmissibles, i més si es considera la inutilitat actual de la persistència de llurs ocasions.

Per aquestes raons i moltes d'altres que podrien adduir-se, els Diputats que sotasignen tenen l'honor de proposar al Parlament vulgui considerar i aprovar la següent

PROPOSICIÓ DE LLEI

Art. 1.er Des del següent dia al de la promulgació d'aquesta llei, resta en suspens la vigència del Cap. 448 del «Recognoverunt pròceres», i totes les disposicions suara vigents a Ca-

talunya que estableixen, reconeixen i regulen la forma sacramental del testament.

En conseqüència seran nuls els testaments sacramentals que s'atorguin des de l'esmentat dia.

Art. 2.er També des del mateix dia resten en suspens la facultat dels habitants de Catalunya de testar davant l'eclesiàstic amb cura de parròquia, i les disposicions legals que admeten l'existència i validesa d'aquesta forma de testament. Per tant, resta en suspens la facultat dels dits eclesiàstics per a autoritzar testaments; declarant-se la nul·litat dels que s'atorguessin en contra del disposat per aquesta llei.

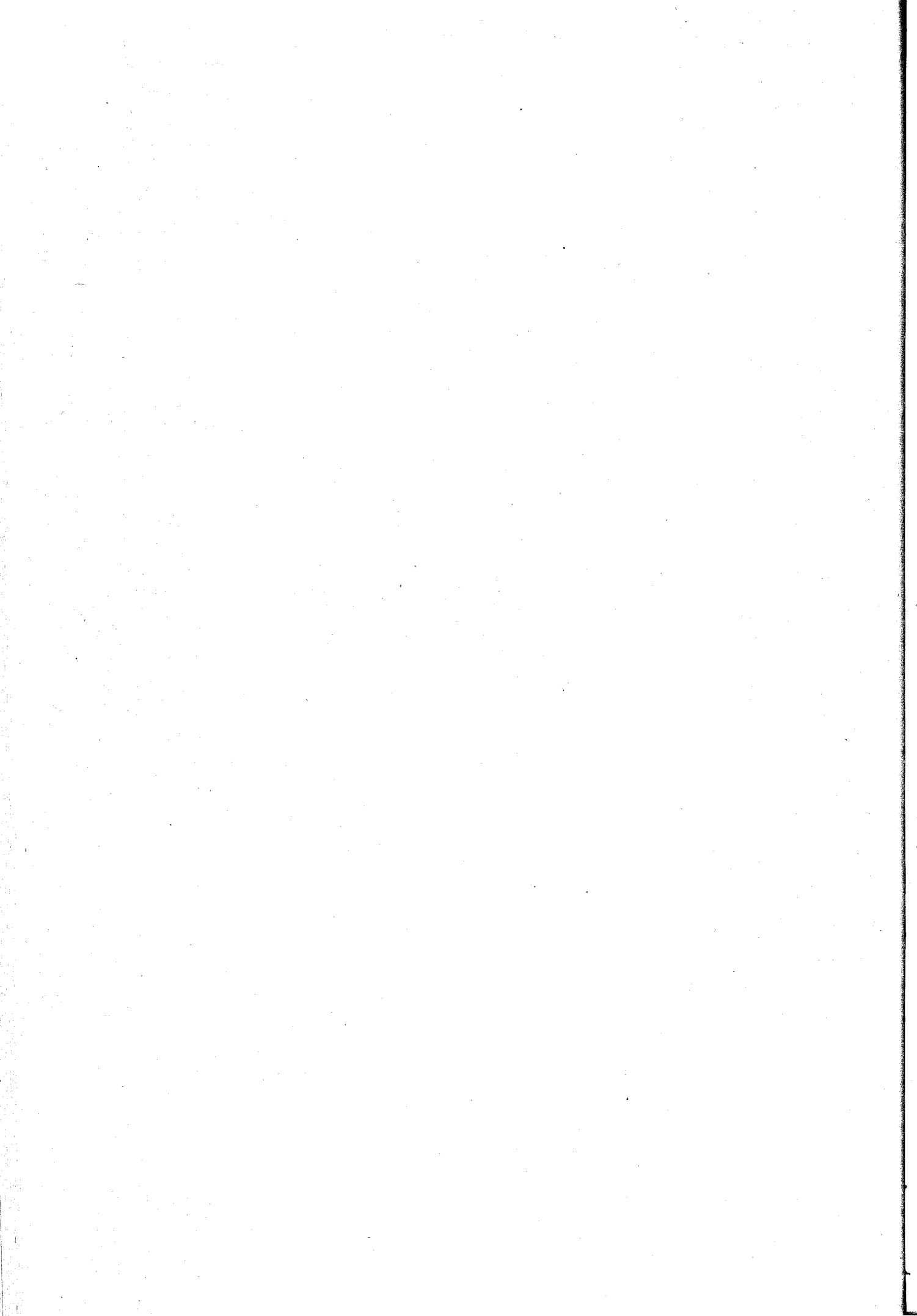
Palau del Parlament, 11 de juny del 1936. — Simó i Bofarull, Folc, Ivars, Fronjosà i Sellés.»

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de divendres

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la interpel·lació sobre la suspensió de l'Ajuntament de Solsona.
3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei referent a la successió intestada.
4. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei relatiu a l'estudi d'un procediment de suspensió del procediment administratiu per al cobrament de les quotes d'exaccions municipals.
5. Discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei referent a autoritzar el Govern de la Generalitat per a publicar novament el text refós de la Llei de Contractes de Conreu, rectificant errors materials observats en el text del 21 de setembre del 1934.

(S'aixeca la sessió a les set i vuit minuts de la vetlla.)

PARLAMENT DE CATALUNYA

L L E I

modificant diversos articles de la Llei del 10 de març del 1934,
creant el Tribunal de Cassació de Catalunya

Art. 1.º El tercer paràgraf de l'article 5.º de la Llei del 10 de març del 1934 quedarà redactat en la següent forma:

«Cas que hi hagués alguna vacant en els càrrecs els titulars dels quals han d'intervenir en la votació segons els números 2.º al 4.º i 6.º al 12.º de l'article anterior o qualsevol de les persones que els ocupin es vegi impossibilitada d'exercir-lo, farà de substitut aquella que reglamentàriament hagi d'exercir les funcions del càrrec corresponent. El Parlament elegirà sis Diputats suplents per a cobrir eventualment els llocs dels qui no assistissin a l'As-

semblea, i la Cambra de Govern del Tribunal de Cassació designarà també dos Magistrats suplents per al cas que algun dels designats no pogués prendre part en la votació.»

Art. 2.º El tercer paràgraf de l'article 19 de la Llei del 10 de març del 1934 quedarà redactat així:

«En igual cas d'incompatibilitat incorreran els Magistrats del Tribunal de Cassació, tan bon punt algun parent seu, fins al segon grau de consanguinitat, o primer d'afinitat, exerceixi davant del Tribunal la professió d'Advocat, Procurador causídic o agent de negocis.»

Art. 3.º El tercer paràgraf de l'article 25 de la Llei del 10 de març del 1934 quedarà redactat en la següent forma:

«Les Sales de Justícia actuaran amb assistència de cinc Magistrats, en els recursos de cassació i en els contenciosos-administratius, la quantia dels quals sigui superior a 10,000 ptes. En els altres casos, quan les necessitats del servei ho aconsellin, el President del Tribunal podrà disposar que les Sales actuïn amb sols tres Magistrats.»

Palau del Parlament, 18 de juny del 1936.

